

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DPR-II.054.38.2026
Warszawa, 23 lipca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 18018 posłów Andrzeja Guta-Mostowego i Ryszarda Terleckiego w sprawie zapewnienia równowagi pomiędzy ochroną środowiska a prawem mieszkańców do korzystania z własnych nieruchomości

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18018 z 2 lipca 2026 r. posłów Andrzeja Guta-Mostowego i Ryszarda Terleckiego w sprawie zapewnienia równowagi pomiędzy ochroną środowiska a prawem mieszkańców do korzystania z własnych nieruchomości, na przykładzie odmowy uzgodnienia dokumentów planistycznych dotyczących miejscowości Waksmund, przekazuję następujące wyjaśnienia, uwzględniające również stanowisko Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, iż na żadnym etapie postępowania administracyjnego w sprawach indywidualnych obowiązujące przepisy nie uprawniają ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do ingerencji w prowadzone przez właściwe organy postępowania, ani wydawania tym organom wytycznych. Organ prowadzący postępowanie dokonuje samodzielnej interpretacji przepisów w oparciu o konkretny, najlepiej mu znany stan faktyczny i prawny oraz wydaje rozstrzygnięcia, które mogą zostać zmienione wyłącznie przez upoważniony do tego przez obowiązujące przepisy inny organ lub sąd.

Do wiadomości Ministerstwa Rozwoju i Technologii nie wpłynęły żadne informacje ani dokumenty dotyczące uzgadniania dokumentów planistycznych dla miejscowości Waksmund przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie.

Nadmieniam również, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii nie jest upoważnione do nadzorowania działalności regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i badania zgodności z przepisami prawa oraz poprawności merytorycznej podejmowanych przez nie rozstrzygnięć. Organy te podlegają Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, który jest organem odwoławczym w postępowaniach dotyczących uzgadniania dokumentów planistycznych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska. Poniżej przedstawiam wyjaśnienia przekazane nam przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Położenie nieruchomości w granicach obszaru chronionego krajobrazu nie może stanowić wystarczającej podstawy do faktycznego ograniczenia możliwości rozwoju zabudowy mieszkaniowej. Z treści interpelacji wynika, że dotyczy ona uzgodnień dokumentów planistycznych w granicach Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Zgodnie z art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.), dalej: „uop”, projekt dokumentu planistycznego w części dotyczącej obszaru chronionego krajobrazu, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń tego aktu, mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody przedmiotowego obszaru.

Dokumenty planistyczne prócz konkretyzacji przepisów szczególnych dla terenu, posiadają także charakter konstytutywny (kształtujący). Mając na uwadze powyższe, organy ochrony przyrody w stosunku do dokumentów planistycznych, mogą powoływać się nie tylko na naruszenie obowiązujących na danym obszarze zakazów, ale również na naruszenie celów utworzenia danej formy ochrony przyrody, bowiem zgodnie z ww. przepisem uop ocenie podlega negatywny wpływ ustaleń danego dokumentu na ochronę przyrody obszaru.

W przypadku gdy teren objęty dokumentem planistycznym znajduje się na obszarze chronionego krajobrazu zasady jego funkcjonowania, w tym zakazy określa uchwała sejmiku województwa, natomiast cel ochrony wynika wprost z ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie bowiem z art. 23 ust. 1 uop obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Organy uzgadniające dokumenty planistyczne w sposób rzetelny i zindywidualizowany oceniają w jaki sposób ustalenia dokumentu wpłyną na walory przyrodnicze i krajobrazowe danego terenu. Na podstawie ww. oceny mogą odmówić uzgodnienia dokumentu planistycznego, jeżeli stwierdzą negatywny wpływ zamierzenia przewidzianego w dokumencie planistycznym na ochronę przyrody i krajobraz. Rozstrzygnięcie musi zawierać precyzyjne wskazanie podstawy prawnej i faktycznej. Organ nie może ograniczyć się do ogólnego zacytowania przepisów ustawy, lecz musi opisać konkretny stan faktyczny (walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu, który objęty jest dokumentem planistycznym) i wykazać negatywny wpływ ustaleń zawartych w dokumencie planistycznym na przyrodę i krajobraz obszaru chronionego krajobrazu.

Z uwagi na fakt, że w interpelacji nie przytoczono sygnatury przedmiotowej sprawy ani jej przedmiotu, nie można ustalić jakiej sprawy dotyczy. Przed Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska toczy się aktualnie postępowanie zażaleniowe w związku z odmową uzgodnienia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Targ dla obszaru położonego w miejscowości Waksmund.

Zgodność z prawem wspomnianej odmowy zostanie zweryfikowana w toku postępowania przed drugą instancją i zostanie odzwierciedlona w postanowieniu Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Zdaniem Ministerstwa Rozwoju i Technologii, analizując przedstawiony problem, należy dodać, że u podstaw rozważań leżeć powinna zasada wyrażona w art. 5 Konstytucji RP, zgodnie z którą Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

„W ramach zasad zrównoważonego rozwoju mieści się nie tylko ochrona przyrody czy kształtowanie ładu przestrzennego, ale także należyta troska o rozwój społeczny i cywilizacyjny, związany z koniecznością budowania stosownej infrastruktury, niezbędnej dla - uwzględniającego cywilizacyjne potrzeby - życia człowieka i poszczególnych wspólnot. Idea zrównoważonego rozwoju zawiera więc w sobie potrzebę uwzględnienia

różnych wartości konstytucyjnych i stosownego ich wyważenia.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 czerwca 2006 r., sygn. akt K 23/05).

Zasada zrównoważonego rozwoju jest również jedną z głównych podstaw planowania przestrzennego, wymienioną w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538, z późn. zm.), dalej: „upzp”, w art. 1. Wyrażona jest ona w sposób następujący: „Ustalając przeznaczenie terenu lub określając potencjalny sposób zagospodarowania i korzystania z terenu, organ waży interes publiczny i interesy prywatne, w tym zgłaszane w postaci wniosków i uwag, zmierzające do ochrony istniejącego stanu zagospodarowania terenu, jak i zmian w zakresie jego zagospodarowania, a także analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.”

Nadmieniam również, że w upzp zawarte są przepisy proceduralne regulujące szczegółowo tryb sporządzania aktów planowania przestrzennego, w tym również przepisy dotyczące opiniowania i uzgodnień. Zgodnie z art. 25 upzp wójt, burmistrz albo prezydent miasta ustala termin dokonania uzgodnień albo przedstawienia opinii przez organy właściwe do opiniowania i uzgadniania aktów planowania przestrzennego.

Organ uzgadniający albo opiniujący może w uzasadnionych przypadkach wystąpić do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, o zmianę terminu na przedstawienie opinii albo dokonanie uzgodnienia. Nieprzedstawienie stanowiska lub warunków uzgodnienia, we wskazanym terminie, uważa się za równoznaczne odpowiednio z uzgodnieniem lub zaopiniowaniem projektu. Uzgodnień dokonuje się w trybie art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691). Zajęcie stanowiska przez organ uzgadniający następuje w drodze postanowienia, na które gminie służy zażalenie.

W upzp znajdują się również przepisy dotyczące partycypacji społecznej w planowaniu przestrzennym, określające szczegółowe zasady prowadzenia konsultacji społecznych w ramach procedury sporządzania aktów planowania przestrzennego (rozdział 1a upzp).

Odnośnie do pytania w sprawie wypracowania mechanizmu umożliwiającego skuteczniejszy dialog pomiędzy samorządami, mieszkańcami oraz organami ochrony środowiska w przypadku sporów dotyczących dokumentów planistycznych, informuję, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii nie planuje w najbliższej przyszłości takich działań. W każdej sprawie dotyczącej planowania przestrzennego w gminie występują konkretne uwarunkowania wymagające indywidualnego podejścia.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Tomasz Lewandowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii